

UNIVERSITATEA DE STAT «ALECU RUSSO DIN BĂLȚI
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

SĂPTĂMÂNA INTERNAȚIONALĂ A ACCESULUI DESCHIS

+ 21-27 octombrie 2019

RAPORT

Accesul Deschis pentru cine?

Echitate în cunoștințe deschise

SĂPTĂMÂNA INTERNAȚIONALĂ A ACCESULUI DESCHIS 2019 (OPEN ACCESS WEEK) LA BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ USARB

„Accesul Deschis pentru cine? Echitate în Cunoștințe Deschise”.

Sorbiți informații științifice
cu aromă de cafea în fiecare zi

Pavel TOPALA, dr. hab., prof. univ. USARB despre Accesul Deschis la Informație.

Videospotul a acumulat multiple impresii pe site și în rețele sociale

<http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/component/allvideoshare/video/cercetatorii-sustin-oa?Itemid=412>

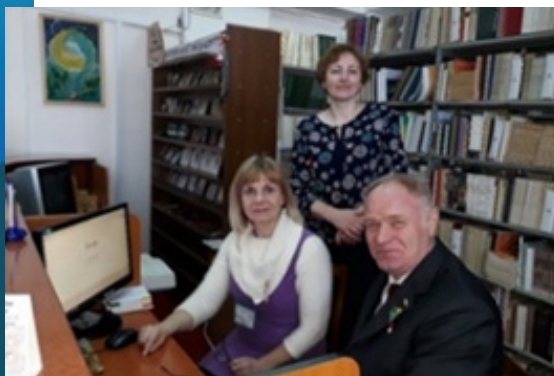
Săptămâna Internațională a Accesului Deschis (Open Access Week) este un eveniment global, aflat la a 12-ea ediție, inițiat în anul 2008 de SPARC (Scholarly Publishing and Academic Resources Coalition) pentru a crește gradul de conștientizare privind Accesul Deschis (OA) și pentru a solicita ca OA să fie o nouă normă în studii și cercetare. Informații ce vizează Accesul Deschis în Republica Moldova găsim pe [blogul EIFL-OA Moldova, creat și menținut de colegii de la BȘ ASEM, director dr. S. Ghinculov](#). Programul EIFL-OA Moldova asigură dezvoltarea Accesului Deschis în baza Inițiativei Accesului Deschis de la Budapesta (februarie 2002); Declarația de la Berlin privind Accesul Deschis la Cunoștințe în domeniul Științei și Științelor Umanitare (octombrie 2003).

Accesul Deschis (Open Access - OA) presupune ca informația științifică, cu conștientizarea autorilor, să fie disponibilă pe Internet astfel încât utilizatorii s-o folosească în mod gratuit, s-o poată descărca, copia, distribui. Beneficiile OA sunt: extinderea accesului la informația științifică, multiplicarea oportunităților de publicare, sporirea vizibilității științifice a cercetătorilor, înlesnirea comunicării științifice, economia resurselor destinate cercetării și publicării etc.

În perioada 21-27 octombrie la Biblioteca Științifică USARB s-a desfășurat Săptămâna Accesului Deschis la Informație cu genericul „Accesul Deschis pentru cine? Echitate în Cunoștințe Deschise”. Biblioteca Științifică USARB s-a aliniat acestui eveniment de la prima ediție și desfășoară în această săptămână o serie de activități în susținerea și promovarea Accesului Deschis la informația științifică, cu implicarea a bibliotecarilor bălțeni. La eveniment au participat 784 de utilizatori: cadre didactice, studenți, masteranzi, doctoranzi și cercetători.

De această dată profesorii, cercetătorii bălțeni au fost informați despre beneficiile Identificatorului [ORCID](#), care este o soluție on-line ce permite cercetătorilor să își genereze un identificator digital unic pe care să-l poată folosi pentru a-și gestiona identitatea în viața academică. Dispunând de un ID autorii pot importa cercetările

din cel mai voluminos motor de căutare din lume, în special pentru resursele web academice [BASE](#) (Bielefeld Academic Search Engine), în care a fost integrat cu succes, de curând, [RI ORA USARB](#)

ORCID-ul asigură urmărirea publicațiilor cercetătorilor USARB, iar BASE sporește vizibilitatea cercetărilor în mediul virtual. În cadrul orelor de informare profesorii și cercetătorii bălțeni au avut parte de prezentările și aplicațiile: „ORCID - o perspectivă de sprijin a cercetării științifice”, „Universitarii bălțeni în Google Academic: proiect instituțional”.

Reprezentanții BȘ USARB au participat la masa rotundă „Accesul Deschis – un mediu de cercetare echitabil” care a avut loc în data de 25 octombrie 2019, la Biblioteca Științifică ASEM. Evenimentul a fost organizat de Consorțiul REM în colaborare cu Departamentul Comunicare și Teoria Informării al Facultății Jurnalism și Științe ale Comunicării USM și Biblioteca Științifică a ASEM. Programul mesei rotunde a cuprins subiecte ce țin de acțiuni concrete de promovare a Accesului Deschis în organizațiile din sfera științei din Republica Moldova.

Mișcarea *Știința Deschisă* își propune să transforme știința prin instrumente TIC, rețele și mass-media, pentru a face cercetarea mai deschisă, globală, colaborativă, creativă și mai apropiată de societate. Știința Deschisă face ca procesele de cercetare să devină mai transparente și eficiente, oferind noi instrumente pentru colaborarea științifică, făcând rezultatele științifice mai ușor accesibile. Beneficiile AD în cadrul ȘD vizează **vizibilitatea** și **accesibilitatea** cercetării pentru toți, avansarea **cercetării academice**, promovarea **transferului de cunoștințe și tehnologii** din mediul academic în sectorul public și privat, îmbunătățirea **potențialului inovațional** al universităților și instituțiilor de cercetare, susținerea unei **colaborări noi** și a **cercetării interdisciplinare**, educarea unei societăți cu o **cultură științifică** și **cultură de cercetare**, asigurarea rentabilității **investițiilor în cercetarea finanțată din banii publici**.

Conform Recomandărilor (UE) 2018/790 a Comisiei din 25 aprilie 2018 privind accesul la informațiile științifice și conservarea acestora <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0790&from=EN> trebuie definite și puse în aplicare politici clare pentru diseminarea și AD la publicațiile științifice.

În anul 2018 **Science Europe** a lansat inițiativa **Plan S** <https://www.scienceeurope.org/our-priorities/open-access/> – o inițiativă pentru publicarea științifică cu acces deschis. Ideea centrală – începând cu 1 ianuarie 2020, toate cercetările finanțate de **COalition S** trebuie publicate în reviste sau platforme cu acces deschis sau platforme în care articolele sunt libere pentru lectură și reutilizare fără amânare.

La nivel național sunt înregistrate unele inițiative în ceea ce privește susținerea AD:

- Declarația Asociației Bibliotecarilor din R.Moldova (anul 2009) privind promovarea accesului deschis la informația științifică.
- Foaiă națională de parcurs pentru integrarea Republicii Moldova în SEC pe anii 2019-2020; Prioritatea SEC 5: **Circulația optimă, accesul și transferul cunoștințelor**: http://particip.gov.md/public/documente/137/ro_5523_Foai-de-Parcurs-SECERA-2019-2021-10.07.pdf

- Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023;
  - Prioritatea strategică IV. **PROVOCĂRI SOCIALE**
- https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/subiect12_1.pdf

Participanții evenimentului OA au luat act de Mișcarea Internațională pentru OA, implicându-se cu curiozitate în Programul activităților desfășurate. Ei au aflat despre importanța Accesului Deschis la Informație și oportunitatea de a cataliza noi discuții, de a crea conexiuni între comunități.

În data de 23 octombrie, partenerii Proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”, finanțat de Programul Norvegian de Cooperare cu Eurasia în domeniul învățământului superior, dezvoltat în parteneriat între Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea din Bergen, Norvegia, Universitatea

Transilvania din Brașov, România și 18 biblioteci universitare din Republica Moldova, au fost îndemnați să marcheze Ziua Bazelor de Date Științifice. Bibliotecarii universitari bălteni au promovat cu mai mare insistență Cambridge Journals Online, Taylor & Francis, Online Journal Library, Web of Science (accesul la ele fiind oferit în cadrul proiectului respectiv) pentru profesori, cercetători, studenți de la ciclul întâi de studii,

masteranzi și doctoranzi. Comunitatea academică a fost informată despre cele peste 100 baze de date la care au acces gratuit (USARB achitând doar o parte din ele) - 80 000 e-reviste și cca 2 mln. de e-cărți, beneficiile și oportunitățile de a cunoaște și a se conecta la realizările actuale ale științei mondiale.

Săptămâna Accesului Deschis a coincis cu promovarea planificată a cursului Bazele Culturii Informației, la toate orele studenții din anul I de studii consumând, de asemenea, cunoștințe despre Accesul Deschis pentru studii și cercetări. Promovarea conceptului de cultură a informației susține procesul educațional universitar și participarea în comunicarea academică pentru promovarea și dobândirea abilităților de învățare pe tot parcursul vieții.

Bibliotecarii se bazează pe inovații pentru a ajunge eficient la utilizatori. Pe tot parcursul Săptămânii OA au fost difuzate materiale promoționale, postere informative, plasate informații pe sit, bloguri, în rețele sociale însoțite de Hashtag-uri cu Săptămâna OA #OAweek sau #OpenForWhom, pentru a începe o conversație on-line despre beneficiile unui sistem deschis de comunicare. Toate informațiile pot fi vizualizate pe diverse gadgeturi.

Profesorii și studenții USARB au apreciat activitățile dedicate OA, fiind impresionanți îndeosebi de promovarea publicațiilor științifice și ghidarea lor privind accesul la bazele de date.

